

En metodistisk forståelse av dåpen

METODISMEN AV I DAG er i ferd med å gjenoppdage og for nye sin forståelse av dåpen. I denne prosessen er det nødvendig å se tilbake på vår arv som metodister og Evangelisk Forent Brødre-kirke, og - ikke minst – på vårt kristne tradisjonsgrunnlag. I løpet av vår historie har oppfatningen av dåpen vært mangeartet og til dels innbyrdes motstridende. En fornyet dåpsforståelse – som løfter fram den wesleyanske sammenholdningen av det sakramentale og det evangeliske – gjør det mulig for metodister å delta i sakramentet med ny takknemlighet for denne Guds nådes gave.

I den metodistiske tradisjon er dåpen et tema vi i lang tid vært opptatt av, samtidig som det har vært kontroversielt. John Wesley beholdt den sakramentale teologi slik han mottok den i sin anglikanske tradisjon. Han lærte at barnet i dåpen blir rensset fra arvesynd og skyld, innviet til pakten med Gud, tatt inn i kirken, gjort til arving i Guds rike og født på ny. Wesley hevdet at selv om dåpen verken er avgjørende for eller tilstrekkelig til frelse er det likevel det ”ordinære nådemiddel” som Gud har utsett til å formidle virkningen av Kristi gjerning i mennesket.

Men selv om Wesley stadfestet den gjennfødende nåde i barnedåpen understreket han også nødvendigheten av omvendelse for voksne som har falt ut av nåden. Et menneske som modnes til moralsk ansvar må gi svar på Guds nåde ved å omvende seg og tro. Uten en personlig avgjørelse og overgivelse til Kristus blir dåpens gave uten virkning.

Dåpen var derfor for Wesley en del av den livslange frelsesprosessen. Han så på gjennfødselen som en tosidig erfaring i den normale kristne utvikling - først mottatt i barnedåpen, og senere i livet ved overgivelsen til Kristus. Frelsen inkluderer både Guds begynnende nådeshandling og den frivillige respons fra menneskets side.

I sin framvekst i USA maktet ikke metodismen å opprettholde den wesleyanske balansen mellom det sakramentale og det evangeliske. Mulighetene til å bruke sakramentene var begrenset på slutten av syttenhundre- og begynnelsen av attenhundretallet. Den metodistiske bevegelse ble ledet av legfolk. De hadde ikke fullmakt til å forvalte sakramentene. I nybyggerområdene vestover ble menneskelige evner, initiativ og gjerninger fremhevet. Selv om vekkelseskallet til mennesker om å ta en personlig avgjørelse var viktig, ble dette gjenstand for overdrivelser. Wesleyes lære om sakramentene hadde en tendens til å bli oversett. I denne sammenheng, hvor barnedåpen ikke bare ble praktisert men også energisk forsvart, ble betydningen av den svekket og uklar.

Senere, mot slutten av attenhundretallet, ble de teologiske synspunktene hos metodistene påvirket av et nytt sett av ideer som på den tiden var dominerende i den amerikanske kultur. Dette var ideer som stod for utviklingsoptimisme i synet på mennesket, og en tro på de sosiale forbedringer som oppdagelsene innen vitenskap, teknologi og utdanning kunne gi. Læren om arvesynden måtte vike for oppfatningen om at menneskenaturen i det vesentlige er uplettet.

I dette intellektuelle miljøet virket den gamle evangeliske understrekning av omvendelse og åndelig gjennfødselse litt gammeldags og unødvendig.

På denne måten ble den kreative wesleyanske syntese av det sakramentale og evangeliske

revet i stykker, og begge elementer mistet sin verdi. Resultatet ble at barnedåpen ble fortolket og ofte redusert til en innvielsesseremoni. Voksenedåpen ble iblant sett på som bekjennelse av troen og en offentlig stadfestelse av Guds nåde. Men framfor alt ble voksenedåpen oppfattet som et uttrykk for tilslutning til menigheten. På midten av nittenhundretallet hadde metodismen generelt sluttet å forstå dåpen som et sakrament. Fra å være en guddommelig nådehandling ble den betraktet som et uttrykk for menneskets valg.

I tradisjonen til Den Evangeliske kirke og Den Forente Brødrekirken, som i 1946 gikk sammen i Den Evangeliske Forente Brødrekirke, var også dåpen et kontroversielt tema. Deres gamle pietistiske vekkelsestradisjon bygde på troen på Guds nærværende nåde og menneskets frie valg, og la vekt på å føre mennesker til frelse ved kristen erfaring. Sent på attenhundre- og tidlig på nittenhundretallet understreket teologene i både Den Evangeliske kirke og i Den Forente Brødrekirken dåpens betydning som en integrerende del av proklamasjonen av evangeliet. Dåpen var et uttrykk for opptagelse i paktsfellesskapet (som en parallell til omskjærelsen) og tegnet på den nye fødsel, og den var den nådefulle guddommelige handling som forløser mennesker fra synd så vi blir forsonet med Gud. Den Evangeliske kirke favoriserte konsekvent barnedåpen. Den Forente Brødrekirken praktiserte dåp av både barn og voksne. Etter unionen i 1946 vedtok Den Evangeliske Forente Brødrekirke et dåpsgudstjenesteritual for barn og voksne, og også en ny gudstjeneste for innvielse av spebarn. Denne hadde knapt noen forbilder i offisielle ritualer i noen av de to tidligere kirkene.

Da Metodistkirkens salmebok (The Methodist Hymnal) og ritualene ble revidert i 1960-64 fikk kirkens ledere en ny mulighet til å studere og gjenoppdage dåpens sakramentale natur innen metodismen. Gudstjenesteutvalget (The General Commission on Worship) slo an tonen ganske tydelig i forordet til det nye ritualet i 1964:

”Når vi har revidert dåpsritualet har Gudstjenesteutvalget prøvd å ta hensyn til at dåpen er et sakrament, og vi har ført inn igjen den evangelisk-metodistiske forståelsen, slik det kommer til uttrykk i Religionsartiklene. Tilbørlig oppmerksomhet er gitt til den kritiske gjennomgang av dåpsteologien som for tiden finner sted i den økumeniske bevegelse, med dens teologiske innhold og konsekvenser.”

Utvalget ga et kort historisk resymé som viste at forståelsen av dåpen som et sakrament hadde blitt svekket, for ikke å si kastet vrak på i årenes løp. Mange i kirken så på dåpen både av barn og voksne som en innvielseshandling mer enn et sakrament. Det ble pekt på at i innvielsen gir vi vårt liv som en gave som Gud mottar, mens i sakramentet mottar vi Guds uforanderlige nåde. 1964-revisjonen av dåpsritualet var starten til å føre dåpshandlingen tilbake til sin opprinnelige og historiske betydning som et sakrament.

I Metodistkirkens salmebok (The United Methodist Hymnal) av 1989 fortsetter man i Dåpspakts-gudstjenestene I, II og IV – hentet fra 1984-utgaven av Ritualboken (The Book of Services) – forsøket med å understreke dåpens historiske betydning. Disse ritualene stadfester syndens virkelighet, gjøfødelsen, virkningen av nåden og nødvendigheten av omvendelse og tro, i samsvar med den wesleyanske kombinasjonen av det sakramentale og evangeliske.

Metodismen er ikke alene i sitt behov av å gjenoppdage dåpens betydning, og å arbeide for å omsette det i praksis. Andre kirkesamfunn har også satt fokus på dåpens sakramentet som grunnlag for tro og liv. For å komme inn til kjernen av dåpens betydning og praksis har alle opplevd å bli ført tilbake til menighetslivet i apostolisk tid. Det synlige resultat av dette arbeidet er en økumenisk samstemmighet som kommer til uttrykk i det vidt anerkjente dokumentet ”Dåp, nattverd og tjeneste” (Baptism, Eucharist and Ministry 1982).

Komiteen for dåpsstudier som ble nedsatt av Generalkonferansen i 1988 fikk fornyet fullmakt til å fortsette sitt arbeid på Generalkonferansen i 1992. Komiteen deltok i denne prosessen ved å presentere en teologisk og funksjonell forståelse av dåpen, slik den kommer til

uttrykk i Metodistkirkens Ritualbok. Her er det brede spekter av kilder som Skriften, den kristne tradisjon, erfaringen og Den Metodistisk-Evangeliske Forente Brødre-tradisjonen tatt med. Den voksende økumeniske enighet har også vært til hjelp i vår tenkning omkring dette tema.

Vi er frelst av Guds nåde

Den menneskelige situasjon

I de første kapitlene 1. Mosebok fortelles det at Gud skapte mennesket i sitt bilde, og vi levde i et forhold preget av nærhet, avhengighet og tillit. Vi var åpne for Guds iboende nærvær, og hadde frihet til å samarbeide med Gud om å fullføre hans vilje og plan for hele skapningen og historien. Å være et menneske slik Gud hadde tenkt innebærer å leve i et kjærlighetsfullt forhold til Gud og å gjenspeile den guddommelige natur i våre liv så helt og fullt som mulig.

Tragisk nok blir det fortalt i 1. Mos. 3 at vi var utro mot Gud. Resultatet var at gudsbildet i oss ble forvrengt, og forholdet til Gud ble ødelagt for hele skapningen. Ved vår stolte holdning og ved å fornekte vårt gudgitte ansvar opphøyde vi vår egen vilje, valgte våre egne veier og gjorde opprør mot Gud. Vår natur ble dominert av en nedarvet tilbøyelighet til det onde, som vi tradisjonelt kaller for arvesynd. Dette er en universell, menneskelig tilstand som påvirker alle sider av livet. På grunn av arvesynden er vi adskilt fra Gud, fremmedgjort for hverandre og fiendlig mot den naturlige verden, ja, til og med mot oss selv og vårt eget beste.

Synden kan komme til uttrykk på mange måter; i prioriteringer som fører oss på ville veier, som konkret misgjerning, som likegyldighet i møte med andres behov, og som delaktighet i undertrykkelse og urettferdighet. Det onde er både kosmisk og personlig. Det rammer individer såvel som institusjoner i samfunnet. Syndens natur blir uttrykt i Dåpspakt I, II og IV i Metodistkirkens salmebok (The Methodist Hymnal) i formuleringer som "de onde kreftene", "denne verdens onde makter" og "din synd". I forhold til Gud er alle mennesker fortappt, ute av stand til å frelse seg selv, og i sannhet i behov av Guds nåde og tilgivelse.

Det guddommelige nådesinitiativ

Selv om vi har vendt Gud ryggen har ikke Gud forlatt oss. I stedet søker han i nåde uten opphør å føre oss tilbake til det kjærlighetens samfunn som vi ble skapt til, og å gjøre oss til de mennesker Gud vil vi skal være. Med dette mål for øye handler Gud på en forutgående måte. Det betyr at før vi er klar over det, har Gud rakt ut sin hånd til frelse for menneskeheten. Det gamle testamente forteller om Guds gjerninger i historien om paktsfelleskapet med Israel, der han søker å utføre sin guddommelige vilje og plan. I det nye testamente lærer vi at Gud kom inn i denne syndige verden i Jesus Kristus for å åpenbare alt som vi mennesker kan fatte om hvem Gud er og hvordan Gud vil vi skal være. Gjennom Jesu Kristi død og oppstandelse ble dødens makt beseiret og vi ble satt fri til igjen å bli Guds folk. (1. Pet. 2,9). Siden Gud er den eneste kilde til nåde, er nåden alltid forutgående. Den er før alt, og bare den gjør det mulig for oss å komme nær Gud. Nåden hjelper oss til å innse vår egen syndige tilstand, og vår manglende evne til å frelse oss selv. Nåden driver oss til omvendelse og gjør det mulig for oss å gi svar på Guds kjærlighet. Slik lyder det i dåpsritualet: "Alt dette er Guds gave, tilbudt oss for intet." (The United Methodist Hymnal, side 33)

Troens nødvendighet til frelse

Troen er både Guds gave til oss og menneskets svar til Gud. Den er evnen og viljen til å si ja til Guds tilbud om frelse. Troen er en erkjennelse av vår totale avhengighet av Gud, overgivelse av egen vilje og tillitsfullt å stole på Guds nåde. Dåpskandidaten svarer ja på følgende spørsmål: "Bekjenner du Jesus Kristus som din frelser, setter du hele din lit til ham, og lover du å tjene ham som din Herre..?" (The United Methodist Hymnal, s.34)

Vårt personlige svar er avhengig av at vi i omvendelsen vender oss bort fra synden og i stedet vender oss til Gud. Det innebærer en bestemmelse om å overgi våre liv til Kristi herredømme, og at vi mottar tilgivelse for synd, avdør fra vårt gamle menneske og kommer inn i Åndens nye liv ved å bli født på ny. (Joh. 3,3-5. 2. Kor. 5,17).

Ikke alle opplever gjenfødelse på samme måte. Noen kan peke på et bestemt, radikalt omvendelsesøyeblikk. For andre kan omvendelsen erfares som en soloppgang, eller en vekst i erkjennelsen at vi alltid har vært elsket av Gud, og en personlig tillit til Kristus. John Wesley beskrev sin egen opplevelse slik: "Jeg kjente mitt hjerte forunderlig varmt. Jeg følte at jeg stolte på Kristus, og Kristus alene til frelse. En visshet ble gitt meg om at han hadde tatt bort mine synder, ja nettopp mine, og frelst meg fra syndens og dødens lov."

Nådemidlene Gud møter oss igjennom

Guds nåde kommer til oss og virker i mennesker gjennom ulike nådemidler, eller "kanaler" som Wesley kalte dem. Selv om Gud er fullstendig fri til å handle på mange måter har Gud gitt kirken det spesielle ansvar og privilegium å være Kristi legeme, som synliggjør Guds plan om å forløse verden. Wesley betraktet kirken i seg selv som et nådemiddel - et troens nådefulle samfunn hvor mennesker får del i Guds nåde. Sammen med andre protestantiske kirkesamfunn deler metodismen den oppfatningen at proklamasjonen av Ordet i forkynnelse og undervisning, og livet i kirken er primære kanaler for Guds nåde. Opprinnelsen til den raske vekst i den metodistiske vekkelsesbevegelse var i hovedsak knyttet til forkynnelsen av evangeliet. John Wesley la vekt på betydningen av bønn og faste, bibelstudier og møter, hvor en kunne dele ting sammen og støtte hverandre.

Siden Gud har skapt og skaper alt kan også de fysiske gjenstander være bærere av guddommelig nærvær og kraft, og være skarmentale redskaper for Guds nåde. Sakramentene er virkekriftige tegn på Guds nærvær, formidlet gjennom den skapte verden. At Gud ble menneske i Jesus Kristus er den dypeste årsak til denne guddommelige handlemåte. Wesley betraktet sakramentene som nødvendige nådemidler, og stadfestet den anglikanske lære om at "et sakrament er et ytre tegn på den indre nåde, og et middel vi mottar nåde gjennom." Sakramentene er symbolhandlinger som uttrykker og utdyper Guds nåde og kjærlighet ved å kombinere ord, handlinger og de fysiske elementer. Dåp og nattverd er sakramenter instituttet eller befalt av Kristus i evangeliene.

Metodister tror at disse symbolhandlingene er særskilte nådemidler. Den rituelle sakramentforvaltningen peker ikke bare på Guds nærvær i verden. Den er også selv en del av hjelpen til å åpenbare denne virkeligheten. Guds nærvær i sakramentene er reell, men må tas imot av mennesker i tro dersom det skal forvandle våre liv. Sakramentene gir ikke del i Guds nåde på en magisk og uimotståelig måte, men er mektige kanaler som Gud har utvalgt for å gjøre sin nåde tilgjengelig for oss. Wesley så på dåpen som det instituerende sakrament. I dåpen trer vi inn i pakten med Gud og blir medlemmer av Kristi menighet. Han oppfattet Herrens nattverd som styrke- og kraftgivende måltid i kristnes liv, og talte ofte og sterkt om

nødvendigheten av å ta del den. Den wesleyanske tradisjon har fortsatt å praktisere og glede seg over de ulike midler som formidler Guds nåde til oss.

Dåpen og troens liv

Det nye testamente forteller at Jesus ble døpt av Johannes (Matt. 3,13-17) og at han befalte sine disipler å døpe og lære i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn. (Matt. 28,19) Dåpen er grunnlagt på Jesu liv, hans død og oppstandelse. Nåden som vi får del i ved dåpen er bygd på Kristi forsoning og den gjør det mulig for oss å bli forlikt med Gud. Dåpen innebærer å dø fra synden, et nytt liv, samfunn med Jesus Kristus, mottagelse av Den Hellige Ånd og innlemmelse i Kristi menighet. Metodistene stadfester denne forståelsen i sine offisielle trosbekjennelser. Religionsartikkel XVII kaller dåpen for "et tegn på gjenfødelse eller den nye fødsel." Trosbekjennelsen (The Confession of faith (Den Evangeliske Forente Brødrekirken) uttaler at dåpen er "et bilde på den nye fødsel i Kristus Jesus og et kjennetegn på å være en Jesu disippel."

Dåpspakten

Både i GT og NT trer Gud inn i et paktsforhold med sitt folk. En pakt innebærer løfter og forpliktelser for begge parter. Den er instituert ved en spesiell seremoni og uttrykkes ved et spesielt kjennemerke. Da Gud inngikk pakten med Israel bød han dem å være et tjenende fellesskap. Han lovet Israel å være deres Gud og ga dem sin lov for å vise dem hvordan de skulle leve. Omskjærelsen av guttebarna er tegnet på denne pakten. (1.Mos 17,1-14. 2 Mos. 24, 1-12). I Jesu død og oppstandelse oppfylte Gud profetien om en ny pakt, og kalte menigheten til å være det tjenende fellesskap (Jer. 31,31-34. 1. Kor. 11,23-26). Dåpen av spebarn og voksne, både menn og kvinner, er tegnet på denne pakten.

Derfor beskriver metodistene sitt dåpsritual som "Dåpspakts gudstjeneste" (The United Methodist Hymnal, s. 32-54). I dåpen erklærer kirken at den har trådt inn i pakten med Gud, og at nye mennesker blir innlemmet i denne pakten. Pakten knytter Gud, de troendes samfunn og den kristne selv sammen. Alle tre er viktige forat dåpspakten kan oppfylles. Guds trofaste nåde innstifter paktsfellesskapet og gjør menigheten og den dømte i stand til å svare i tro.

Dåpen med vann og Den Hellige Ånd

Ved Den hellige Ånds gjerning — som er Kristi fortsatte nærvær på jord — blir menigheten innviet til å være paktens nye fellesskap. I dette samfunn skjer dåpen med vann og Ånd (Joh. 3,5. Ap.gj. 2,38). I Guds frelsesgjerning er mysteriet om Kristi død og oppstandelse uløselig knyttet til Den Hellige Ånds gave, gitt på Pinsefestens dag (Ap.gj. kap.2). På samme måte er delaktigheten i Kristi død og oppstandelse uløselig knyttet til mottagelsen av Ånden (Rom. 6,1-11; 8,9-14). Den Hellige Ånd, som er skapelsens kraft (1. Mos 3,2), gir også det nye livet. Ånden virker i menneskers liv før, under og etter dåpen. Han er den virkelige frelsesformidleren. Gud utøser over den dømte Den Hellige Ånds nærvær, merker dem med Guds eget segl og gir pantet på den arv de har del som barn av Gud (2. Kor. 1,21-22). Det er ved Ånden troens liv får næring, inntil den endelige forløsning finner sted og vi trer inn i fyllden av vår frelse (Ef. 1,13-14).

Helt fra apostolisk tid har dåpen med vann og dåpen med Den Hellige Ånd vært knyttet sammen (Ap.gj. 9,17). Den kristne blir døpt med begge, noen ganger med ulike ytre tegn. Vann blir brukt i den treenige Guds navn (omtalt i ritualen som Fader, Sønn og Hellig Ånd) av en person som er autorisert til det. Den Hellige Ånds nærvær blir nedbedt ved håndspåleggelse i nærvær av menigheten. Vann er det sentrale symbol i dåpen. Den dypere betydningen anty-

des i dåpsliturgien når den taler om vannet i skapelsen og flommen, om befrielsen av Guds folk fikk da de gikk gjennom havet, om da de fikk vann i ørkenen og om overgangen til Det lovede land gjennom Jordanelven. I dåpen identifiserer vi oss selv med dette Guds folk og blir selv med på vandringen til Gud. Bruken av vann i dåpen symboliserer også renselse fra synd, det gamle menneskes død og oppstandelsen til et nytt liv med Kristus. I metodistisk tradisjon kan vannet brukes ved bestenkning, overøsing eller neddykkelse. Uansett hvilken praksis som følges bør det brukes rikelig med vann slik at vi kan sette pris på den symbolske betydningen.

Dåpsliturgien inneholder det bibelske symbol på salvingen med Den Hellige Ånd ved håndspåleggelse og muligheten til å bruke olje. Denne salvingen gir den dømte et løfte om kraft til trofast å leve det livet som vanddåpen symboliserer. I kirkens tidlige århundrer ble dåpen umiddelbart etterfulgt av håndspåleggelse, og samlet utgjorde dette ritualet for medlemsopptagelse. Fordi håndspåleggelse i den vestlige kirken var en handling som bare biskopen kunne utføre ble den senere skilt fra vanddåpen og kalt konfirmasjon. Ved konfirmasjonen beseglet Den Hellige Ånd de dømte som Guds egne, og ga dem kraft til å være disipler. I Oldkirkens gudstjenesteliv ble dåpen og salvingen umiddelbart etterfulgt av Herrens nattverd, som en del av opptagelseshandlingen, uansett alder på dåpskandidaten. Dagens dåpsrituale bringer disse tre elementene sammen igjen til en helhetlig gudstjeneste. Symbolene peker på og tilbyr delaktighet i de troendes samfunn, slik det legemliggjør Guds nærvær i verden.

Dåpen som innlemmelse i Kristi legeme.

Menigheten er innsatt til å være Kristi legeme ved Den Hellige Ånds kraft (1. Kor. 12,13. 27). Menigheten trekker til seg nye mennesker når den søker å være trofast mot oppdraget den fikk: å proklamere og synliggjøre evangeliet. Dåpen er det sakrament som innlemmer oss i Kristi legeme. Et spebarn, et barn eller en voksen som blir døpt blir medlem av den universelle kirke, av kirkesamfunnet og av lokalmenigheten. Derfor er dåpen hele kirkens rite. Vanligvis krever det deltagelse av den samlede, gudstjenestefeirende menighet. I en rekke løfter i dåpsliturgien stadfester forsamlingen sin egen tro og lover å være åndelige veiledere og støtter for den som blir døpt. Dåpen er ikke bare en individuell, privat eller familiær hendelse. Om særskilte legitime forhold hindrer at dåpen finner sted med den samlede menighet i en vanlig gudstjeneste bør man legge vekt på å samle representanter fra menigheten til å delta i seremonien. Senere bør dåpen stadfestes i en offentlig gudstjeneste slik at menigheten kan få anledning til å uttrykke sin bekreftelse og overgivelse, og gi til kjenne sitt ansvar.

I dåpen føres vi inn i samfunn med Kristus, med hverandre og med kirken på alle steder og til alle tider. Ved dette tegn og segl på felles disippelskap blir enheten i Kristus synliggjort (Gal. 3,27-28). Vi stadfester at det er én dåp til Kristus, og feirer den som et grunnleggende enhetsbånd i de mange samfunn som utgjør Kristi legeme (Ef. 4, 4-6).

Åndens kraft i dåpen avhenger ikke av måten dåpen skjer på eller alderen til den dømte, heller ikke av den dømtes psykologiske utrustning eller av pastorens karakter. Det som gjør sakramentet fullverdig er Guds nåde. Den éne dåp er et kall til de ulike kirkesamfunn om å overvinne splittelsen og synlig å uttrykke sin enhet. Vår enhet i Kristus utfordrer også kirkesamfunnene til en felles anerkjennelse av dåpen som et uttrykk for den enhet som Kristus hadde tenkt (1. Kor. 12,12-13).

Dåpen som syndenes forlatelse

I dåpen gir Gud syndenes forlatelse, som vi får ta imot som en gave (Ap.gj.2,38). Synden har skilt oss fra Gud. Når den tilgis blir vi rettferdiggjort og befridd fra syndens skyld og straff, og det rette forhold til Gud blir gjenopprettet. Denne forlikelsen er vunnet ved Kristi soningsverk, og gjort virksom i oss ved Den Hellige Ånd. Vi gir vårt svar ved å bekjenne og vende om fra vår synd, og bekjenne troen på at Jesus Kristus har gjort alt som er nødvendig til vår frelse. Troen er en nødvendig forutsetning for rettferdiggjørelsen. I dåpen kommer denne tro til uttrykk. Gud tilgir og fornyer vårt åndelige liv slik at vi blir nye skapninger i Kristus.

Dåpen som nytt liv

Dåpen er det sakramentale tegn på det nye livet i og ved Kristus, i Åndens kraft. Enten dåpen blir omtalt som gjenfødelse, en ny fødsel, eller å bli født på ny, gjør dette nådeverket oss til nye skapninger. (2. Kor. 5,17). Vår gamle natur, som var dominert av synden, dør, og vi trer inn i det nye livet i Kristus og blir forvandlet. Dåpen er det middel som fører oss inn til dette nye livet. (Joh. 3,5. Tit. 3,5). Men den nye fødsel skjer ikke alltid samtidig med dåpen eller håndspåleggelsen. Vår visshet om og tillit til forløsningen i Kristus og det nye livet i ham kan endre seg gjennom hele livet. Men uansett hvordan vi erfarer den nye fødsel virkeligjøres løftene som ble gitt oss i vår dåp.

Dåpen og et hellig liv

Den nye fødsel og livet i Kristus som uttrykkes i dåpen, er begynnelsen til en vekst- og helligjørelsesprosess der Gud fører oss inn i et nærmere forhold til Jesus Kristus. Gud former våre liv så vi i økende grad kan leve i overensstemmelse med hans vilje. Helligjørelsen er en gave virket av den iboende og nåderike Hellige Ånd. Når vi mottar Åndens kraft får vi en dypere kjærighet til Gud og vår neste. Hellighet i hjerte og liv innebærer alltid i den wesleyanske tradisjon både personlig og sosial hellighet.

Dåpen er inngangsporten til et hellig liv. Sakramentet lærer oss å leve i forventning om at Gud fortsett vil gi oss sine nåderike gaver. Det fører oss inn i det troens samfunn som kaller oss til hellighet og til å leve trofast i forhold til Guds gaver. Alle døpte og samfunnet av de troende har ansvar for å gi verden praktiske eksempler på det nye, forløste menneske, som lever i kjærighet til Gud og virker for å sette strek over alt som skaper avstand mellom mennesker. Det finnes ingen forhold i livet som ekskluderer fra dåpens sakrament. Vi arbeider mot og ser fram til den dagen Gud skal regjere over jorden. Dåpen er et tegn på dette, og hensikten virkeligjøres først når den troende og menigheten er helt gjenskapt etter Guds bilde.

Dåpen som Guds gave til mennesker i alle aldre

Det er én dåp, og bare én kilde til frelse - Guds nåderike kjærighet. Enten det er barn eller voksne som blir døpt er dåpen et tegn på Guds frelsende nåde. Denne nåde er den samme for alle mennesker, og vi opplever at den innlemmer, utruker og gir kraft. Alle trenger den, og ingen blir frelst uten den. Forskjellen på dåp av voksne og dåp av barn er at den voksne bevisst uttrykker sin kristne tro. Et døpt barn vil bekjenne sin tro senere i livet etter fostring og undervisning av foreldre eller andre voksne og i de helliges samfunn. Barnedåpen er vanlig der barna er født av troende foreldre og vokser opp i kristne hjem og menigheter. Voksendåp er normen når menigheten er i en misjonssituasjon og når ut til mennesker i en kultur som er ukjent med eller fiendlige til kristen tro. Mens barnedåp er vanlig i kristne familier krever den økende minoritetsstatus kirken har i det moderne samfunn en større oppmerksomhet om evangelisering, undervisning og dåp av voksne som blir omvendt.

Barnedåp har i overveldende grad vært den historiske praksis i de fleste kirker gjennom de kristne århundrer. Selv om NT ikke inneholder noe klart mandat til det, fins det likevel mer enn nok bevis for barnedåp i Skriften (Ap. gj. 2,38-41. 16,15.33) og i de første kristnes lære og praksis. Dåp av barn bygger på forståelsen av at Gud forbereder en vei til tro før vi spør etter den, eller faktisk vet at vi trenger hjelp (forutgående nåde). Sakramentet er et sterkt uttrykk for den sannhet at alle mennesker står for Gud som hjelpeløse småbarn, ute av stand til å gjøre noe til egen frelse, og helt avhengige av Guds kjærlighet og nåde. Kirkens paktsfellesskap tjener som et nådemiddel for alle som lever under kirkens innflytelse. Gjennom menigheten uttrykker Gud at både barn og voksne har del i den nådefulle pakten som dåpen er et tegn på. Denne forståelsen av hvordan Gud i nåde arbeider gjelder også for mennesker som pga handicap eller andre begrensninger ikke er i stand til å svare på spørsmålene i dåpsritualet. Selv om vi ikke kan forklare hvordan Gud arbeider i deres liv, lærer troen oss at Guds nåde er tilstrekkelig for alle behov. Derfor er de rette mottakere av dåp.

Kirken forkynner at barn som fødes inn i en såret verden kan motta Guds rensende og fornyende tilgivelse på samme måte som voksne. Den frelsende nåde som er gitt oss i Kristi forsoning er det eneste håp til frelse for alle mennesker, uansett alder. I dåpen trer barna inn i det nye livet i Kristus som Guds barn og som medlemmer på Kristi legeme. Barnedåpen inlemmer barnet i troens fellesskap og vekst, og innebærer samtidig medlemskap i den lokale menighet.

En rett forståelse og vurdering av barnedåpen innebærer at barna blir elsket og blir vist omsorg av menigheten og av barnets egen familie. Om foreldre eller faddere ikke kan eller vil gi den næring som troen trenger bør dåpen utsettes til barnet kan få denne åndelige næring. Et barn som dør uten å være døpt blir mottatt i kjærlighet hos Gud, for Ånden har virket i dette barnet for å gi det frelsende nåde. Om et barn blir døpt uten at familien eller fadderne gir barnet nødvendig åndelig næring har menigheten et spesielt ansvar for å gi barnet rom i menighetens liv.

Når vi forstår vår dåpspraksis som et ekte uttrykk for hvordan Gud arbeider i våre liv hevder Metodistkirken at dåpen skal finne sted i menighetsfellesskapet: "Guds forløsende kjærlighet, åpenbart i Jesus Kristus, omfatter alle mennesker, og Jesus inkluderte uttrykkelig barna i sitt rike. Derfor skal pastoren oppriktig formane alle kristne foreldre eller foresatte til å fremstille sine barn for Herren i den kristne dåp i tidlig alder. (1992 Book of Discipline, §221). Vi slår fast at samtidig som ett aspekt ved barnedåpen er takk og innvielse til Gud fra foreldrenes side i deres oppgave med å gi kristen barneoppdragelse, er sakramentet primært en gave, gitt av Guds nåde. Verken foreldre eller barn er hovedaktører. Dåpen er en Guds handling i og gjennom menigheten.

Vi respekterer oppriktigheten til foreldre som velger å la være å døpe sine barn, men vi hevder at et slikt synspunkt ikke stemmer overens med den wesleyanske forståelsen av sakramentets natur. Metodistkirken aksepterer verken den oppfatning at bare troendes dåp er gyldig eller at barnedåpen på en magisk måte gir frelse uten en personlig tro. Kirkeordningen pålegger pastorene å tydelig forklare vår lære på dette område, slik at ikke foreldre eller faddere kan misforstå dette.

The United Methodist Book of Worship inneholder et "Rituale for takksigelse ved fødsel eller adopsjon av barn". (s. 585 - 587). Dette kan anbefales i situasjoner der det ikke passer å ha dåp, samtidig som foreldrene ønsker å ta offentlig ansvar for barnets vekst i tro. Det bør klart uttrykkes at en slik handling ikke er det samme som dåp eller en erstatning for dåp. Den er heller ikke en barneinnvielse. Dersom barnet ikke er døpt bør dåpen gjennomføres så snart som mulig etter en slik takksigeshandling.

Guds trofasthet i dåpspakten

Siden dåpen primært er en Guds handling i menigheten er sakramentet ment å mottas bare én gang. Denne oppfatningen er i samsvar med den historiske undervisningen i den universelle kirke og har sin opprinnelse så tidlig som i det andre århundre. Nylig er den økumenisk bekreftet i rapporten «Dåp, nattverd og tjeneste.»

Å hevde at dåpen ikke skal gjentas bygger på Guds trofasthet. Guds initiativ er grunnlaget for nådens pakt som vi føres inn i ved dåpen. Om vi misbruker vår gudgitte frihet og ringe-akter eller trosser pakten kan vi likevel ikke hindre Gud i å elske oss. Når vi vender om og kommer tilbake til Gud trenger ikke pakten gjøres om igjen, for Gud har alltid vært trofast imot den. Det vi trenger er en fornyelse av vår overgivelse og en ny stadfestelse av pakten fra vår side.

Guds nådegave i dåpspakten gir ikke frelse uten et troens svar fra vår side. De døpte kan ha mange sterke åndelige erfaringer som de ønsker å feire offentlig i menighetens gudstjenesteliv. Slike erfaringer kan f. eks. være det øyeblikket de ble omvendt, angret sin synd eller mottok nådegaver. Det kan være en dypere overgivelse til et fornyet kristenkall eller andre viktige endringer i forholdet til Jesus. Disse markeringer fører ikke til gjentakelse av dåpen, men gir mulighet til en ny stadfestelse av dåpsløftene. De kan også være et vitnesbyrd om Guds trofasthet til tross for vår troløshet. Relevante gudstjeneformer for slike merkedager kan f. eks. være "Stadfestelse av troen" ("Confirmation or Reaffirmation of faith" – Dåpspakt I i The United Methodist Hymnal) eller "En markering av en ny begynnelse på troens vei" ("A celebration of new beginnings in faith." - The United Methodist Book of Worship s. 588-590.)

Om å gi næring til mennesker i deres trosliv.

Dersom vi skal bli i stand til å leve trofast i det som er vår del av dåpspakten er det avgjørende at troen får næring. Kristen vekst bygger på dåpen, som i seg selv er et nådemiddel. I forhold til dåp av barn er det viktig å starte før dåpen med å gi veiledning til foreldre og faddere ut fra NT om sakramentenes betydning og om hjemmets ansvar. Pastorene har en spesiell oppgave på dette område (The Book of Discipline 438, 1.b). Voksne som blir døpt trenger grundig forberedelse både for å motta denne nådegaven og leve i den. (The Book of Discipline 216.1)

Etter dåpen sørger menigheten for å gi næring slik at den livslange vekstprosessen i nåden kan komme i gang. Hvordan det gir seg uttrykk vil stå i forhold til de ulike alderstrinn og det modenhetsnivå den enkelte er på. Tilførsel av kristen næring inkluderer både kognitiv læring og åndelig fostring. Et hovedmål er å lede mennesker til å innse at de trenger frelse, og til å ta imot Guds gave i Jesus Kristus.

De som opplever omvendelse og overgivelse til Kristus bør bekjenne sin tro offentlig. De trenger veiledning og støtte i sitt liv som disipler. Gjennom gudstjenestelivet og sitt undervisningsprogram søker menigheten å forme mennesker til likhet med Kristus. Det kan skje i ulike kristne aktiviteter, i sosialt arbeid, i misjon, ved gode rollemodeller for det å være disippel og gjennom forvaltning av nådemidlene. Ved å gi næring på denne måten får kristne hjelp til å leve ut de muligheter til forvandling som er gitt dem i dåpen.

Bekjennelse av kristen tro og konfirmasjonen

Det kristne livet er en dynamisk prosess med forandring og vekst. Ved forskjellige anledninger markeres dette i ritualer som uttrykk for Kristi frelsende nåde. Den Hellige Ånd arbeider i menneskers liv før, i, og etter dåpen. Når mennesker oppdager og åpner seg for denne Åndens gjerning fører det til fornyet tro og overgivelse.

I Oldkirken var dåp, håndspåleggelse og nattverd en felles enhetlig rite som uttrykk for den nye fødsel for kristne i alle aldre. I Middelalderen ble konfirmasjonen i det vestlige Europa skilt fra dåpen både i tid og teologi. Dermed oppsto den misforståelse at konfirmasjonen fullførte det som skjedde i dåpen. Vekten ble lagt på menneskets løfter og på innlemmelsen i menigheten. John Wesley anbefalte ikke konfirmasjonen til sine predikanter.

Fra 1964 av ble i Metodistkirken den første offentlige bekjennelsen av troen kalt konfirmasjon hos dem som var døpt som barn. I Den Evangeliske Forente Brødrekirken fantes det ingen slike ritualer før unionen med Metodistkirken i 1968.

Ved å gjeninnføre konfirmasjonen som håndspåleggelse i det nåværende dåpsritualet ble det understreket at i konfirmasjon er Den Hellige Ånd virksom. Konfirmasjonen er en guddommelig handling. Ånden gir kraft til mennesker som er "født av vann og Ånd" til å "leve som Jesu Kristi trofaste disipler."

Voksne eller unge som forbereder seg for dåp bør få grundig opplæring i dåpens livsforvandlernde betydning og ansvar. I dåpens sakrament bekjenner de troen på Jesus Kristus og sin overgivelse til å være disipler. De får oppleve vissheten som en gave og blir konfirmert ved Den Hellige Ånds kraft. (Se Dåpspakt I, del 4, 11 og 12). Det er ikke behov for et eget konfirmasjonsrituale for den som eier troen.

Et barn som blir døpt kan ikke personlig bekjenne sin tro som en del av sakramentet. Derfor, når den unge gis næring til vekst er det nødvendig at de kan gi svar på Guds nåde ved bevisst tro og overgivelse. De må bekjenne kirkens tro, slik den ble proklamert i dåpen, som sin egen tro. Forberedelsen til denne handlingen fokuserer på den unges selvforståelse og tilegnelse av den kristne lære, på åndelig disiplin og på livet som Jesu disippel. Dette er en viktig tid i livet, da de kan oppleve guddommelig nåde og bevisst gå inn under det kristne kall til å være en del av det alminnelige prestedømme. Ungdom som ikke ble døpt som barn trenger den samme forberedelsestid for å bekjenne sin kristne tro. For dem innebærer det åndelig fostring til dåp, til menighetsmedlemskap og til konfirmasjon.

Når de som ble døpt som barn er rede til å bekjenne sin kristne tro deltar de i den gudstjenesten som Metodistkirken nå kaller for konfirmasjon. Dette innebærer ikke begynnelsen til kirkemedlemskap, for det skjedde i dåpen. Det er den første offentlige bekjennelse av Guds nåde i dåpen, og en bekreftelse på at denne nåde er mottatt i tro. En slik handling inkluderer alle steg i omvendelsen; anger over synd, selvlivets død, tillit til Guds frelsende nåde, nytt liv i Kristus og visshet om å være et redskap Gud vil bruke for å nå verden. Bekjennelsen av den kristne tro som feires i menighetsfellesskapet bør inkludere lesing av dåpsløftene som et uttrykk for troen og som et personlig vitnesbyrd om den kristne erfaring.

Konfirmasjonen følger etter bekjennelsen av den kristne tro, som en del av den samme gudstjeneste. Konfirmasjonen er en dynamisk handling ved Den Hellige Ånd, og den kan gjentas. I konfirmasjonen nedbes Den Hellige Ånds salvelse og kraft til å leve det troens liv som de som konfirmeres har bekjent. Den grunnleggende betydning av konfirmasjonen er å gi styrke og fasthet til det kristne tros livet. Den rituelle handlingen er håndspåleggelse som et tegn på at Guds gave på pinsefestens dag fremdeles er tilstede. Historisk sett ble den konfirmerte også salvet på pannen med korsets merke som et tegn på Åndens gjerning. Dåpsritualet i The United Methodist Hymnal gjør det klart at den første og grunnleggende konfirmasjonshandling ved Den Hellige Ånd skjer i samband med og følger umiddelbart etter dåpen.

Når de som er døpt har bekjent sin kristne tro og er konfirmert går de dypere inn under menighetsmedlemsskapets ansvar og privilegier. På samme måte som spebarn er familiemedlemmer selv om de ikke er i stand til å ta del i alle sider ved familielivet, er døpte

barn medlemmer av kirkefamilien selv om de ennå ikke kan ta del i alt som medlemskapet fører dem inn i. Mot denne bakgrunn regner medlemsstatistikken i kirken bekjennende eller konfirmerte medlemmer, og ikke døpte medlemmer.

En fornyet stadfestelse av den kristne trosbekjennelse

Det troens liv som døpte lever er som en pilgrimsreise. På denne reisen gjennom livet er det mange utfordringer, mange forandringer og muligheter. Vi alle tar del i livets erfaringer på vår trosreise, som en del av Kristi forløste og helliggjorte legeme. En kontinuerlig kristen næring vil veilede, forme og styrke oss til å leve stadig mer trofast, og til være åpne for Åndens ledelse inn i Guds plan og vilje. Ved at evangeliet om Jesus Kristus får større og større betydning for oss, og vi blir mer tydelige i vår overgivelse til Kristus, ønsker vi å finne muligheter til å feire dette. Som Guds barn til alle tider trenger alle kristne å delta i fornyelseshandlinger i paktsfellesskapet. En slik mulighet gis hver gang vi har dåp. Da kommer menigheten sammen og stadfester Guds nådige handling slik den kommer til uttrykk i dåpen. Dåpspakt IV i The United Methodist Hymnal er et godt rituale til en fornyet stadfestelse, og det brukes vann på måter som minner oss om dåpen. Den historiske "Paktsfornyelsesgudstjeneste" og "Kjærlighetsmåltidet" kan også brukes ved slike anledninger (The United Methodist Book of Worship, s. 288-294 og 581-584) En fornyet stadfestelse av troen er menneskets svar på Guds nåde, og kan derfor gjentas mange ganger på vår trosreise.

Dåpen i relasjon til andre riter i kirken

Guds nåde i dåpen møter oss på mange andre måter, og spesielt gjennom andre riter i kirken.

Dåpen og Herrens nattverd

I dåpen blir mennesker innlemmet i menigheten. I nattverden blir menigheten styrket og bevart i troens liv. Dåpspaktsgudstjenesten avsluttes med nattverd. Det betyr at enheten med lemmene på Kristi legeme blir enda sterkere uttrykt. Nattverden er et hellig måltid i menighetsfellesskapet. Nattverdsgjestene proklamerer og tar del i alt det Gud i Kristus har gjort og fortsatt vil gjøre for oss, ved enkelt i tro å spise brød og drikke vin. Når vi feirer nattverd minnes vi nåden som ble gitt oss i dåpen og får del i den åndelige føde som er nødvendig for å ta vare på og fullende frelsesløftene. Siden det er ved Herrens bord vi er samlet er det åpent for alle som vil gi sitt svar på Kristi kjærlighet, uansett alder eller kirke-medlemskap. Den wesleyanske tradisjon har alltid sett på nattverden som middel til å motta frelsende, rettfærdiggjørende og helliggjørende nåde. Ikke-døpte som deltar i nattverden bør få undervisning og veiledning slik at de kan bli døpt så snart som mulig.

Dåp og kristen tjeneste

I dåpen kaller Gud og gir befaling om den allmenne kristne tjeneste. (The Book of Discipline, 1992, 101-107). Denne tjenesten deltar vi i, individuelt og i fellesskap, og den er et uttrykk for vårt disippelengasjement. Den bygger på forståelsen av at vi alle er kalt til et nytt fellesskap, ikke bare med Gud, men også med verden. De kristnes oppgave er å legemliggjøre evangeliet og menigheten i verden. Vi utfører vårt kall som kristne når vi ber, når vi vitner om de gode nyhetene om Jesus Kristus, når vi har omsorg for og tjener andre mennesker, og når vi arbeider for forsoning, rettfærdighet og fred i verden. Dette er det universelle allmenne prestedømme for alle troende.

Innenfor den allmenne tjenesten for alle troende kaller Gud noen som menigheten

innsetter til en særskilt tjeneste (The Book of Discipline, 1992 108-110). Kallet til dem som går inn i en representerende tjeneste er å fokusere på, forme, ha tilsyn med, være hyrder for, utruste og formidle kraft til den allmenne tjenesten i menigheten. Ordinasjon til tjenesten med Ord, skarament og lære, eller innvielse til den diakonale tjeneste med diakoni, rettferdighet og kjærlighet er begge grunnlagt på den samme dåp som utgangspunkt for det allmenne prestedømme.

Dåpen og det kristne ekteskap

I vigselsituasjonen sier pastoren til brudeparet: "Jeg ber dere nå, for Guds åsyn og i nærvær av denne forsamling, å stadfeste deres forsett om å bli forent med hverandre ved Jesu Kristi nåde, han som kaller dere til samfunn med seg, slik det ble stadfestet i dåpen." (The United Methodist Hymnal s. 865). Ekteskapet blir forstått som en pakt bygd på kjærlighet og overgivelse, med felles løfter og ansvar. For menigheten er ekteskapspakten grunnlagt på pakten mellom Gud og Guds folk, som de kristne trer inn i ved dåpen. Kjærligheten og trofastheten som karakteriserer det kristne ekteskap er et vitnesbyrd for evangeliet. Paret skal "tjene Gud og sin neste i alt de gjør."

Når pastorer vier par der ikke begge er kristne bør ritualet endres for å beskytte integriteten til dem som er involvert.

Dåpen og kristen begravelse

Det kristne budskapet er et budskap om Kristi og vår egen død og oppstandelse. Dåpen uttrykker vår død og oppstandelse med Kristus. Siden døden ikke lenger har herredømme over Kristus tror vi at om vi er død med Kristus skal vi også leve med ham (Rom. 6,8-9). I "Døds- og oppstandelsegudstjenestens liturgi" lyder det: "Ved sin død har Kristus brutt vår død. Ved sin oppstandelse har Kristus gjenopprettet vårt liv. Kristus skal komme igjen i herlighet. Slik som NN i dåpen ble kledd i Kristus, slik vil også NN bli kledd i herlighet." (The United Methodist Hymnal s. 870).

Om den døde ikke var døpt trenger ritualet tilføyelser som stadfester evangeliets sannheter, slik det passer inn i situasjonen.

Overgivelsen av den døde til Gud, og legemet til sitt endelige hvilested minner om dåpshandlingen, og henter sin kristne mening i Guds dåpspakt med oss. Vi erkjenner dødens virkelighet og smerten ved det å miste, og vi takker for livet som fikk leve i fellesskap med den som er død. Vi tilber Gud i visshet om at vi er samlet i fellesskap med alle de hellige, synlige og usynlige, og i visshet om at i Kristus forener kjærlighetens bånd både levende og døde.

Konklusjon

Dåpen er en avgjørende terskel vi går over på vår trosreise. Men det fins også mange andre terskler, inkludert den endelige overgangen fra døden til det evige livet. Gjennom dåpen blir vi innlemmet i Guds vedvarende misjon. Vi blir sett på som deltakere i Guds nye historie i Jesus Kristus og i den nye tidsalder som Kristus bringer. Vi venter på Guds endelige nådesinngrep, når Kristus ved denne tidsalders avslutning kommer som seierherre for å føre alle som hører ham til inn i herligheten som er vunnet ved hans seier. Dåpen har betydning i tiden og gir mening til tidens avslutning. Vi har i den en visjon av en gjenskapt verden, og en menneskehet som blir forvandlet og løftet inn i Guds nærhet. Skriften forteller at i den nye himmel og på den nye jord skal det ikke være noe tempel. Selv våre kirker og gudstjenester har da hatt sin tid, og fins ikke mer i Guds nærhet, hos ham som er "den første og den siste, begynnelsen og enden." (Åp.21-22),

Inntil den dagen kommer er vi underlagt Kristi befaling; "Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler idet dere døper dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende." (Matt. 28, 18-20). Dåpen er sentrum i nådens evangelium og kjernen i kirkens misjon. Når vi døper sier vi at vår kristne forståelse av oss selv og vårt samfunn er at vi er elsket av Gud, fortapt på grunn av synden, men forløst og frelst i Jesus Kristus, og vi lever det nye livet i forventning om hans komme i herlighet. Dåpen er et uttrykk for Guds kjærlighet til verden, og dåpens virkning uttrykker også Guds nåde. Som Guds dømte folk svarer vi derfor med takk og pris, og ber at Guds vilje må skje i våre liv.

*We, your people stand before you,
waterwashed and Spirit-born.
By your grace our lives we offer.
Recreate us. God, transform!*

Ruth Duck: «Wash, O God Our Sons and Daughters»
(The United Methodist Hymnal, 605)

Medlemmer av komiteen for dåpsstudier

<i>Mark Trotter, styremedl</i>	<i>Sharon Hels</i>
<i>Peggy Sewell, sekretær</i>	<i>Pat Jelinek</i>
<i>Dan Benedict</i>	<i>Chuck Kishpaugh</i>
<i>Ole Borgen</i>	<i>Thomas Langford</i>
<i>Sang E. Chun</i>	<i>Jeanne Audrey Powers</i>
<i>Dale Dunlap</i>	<i>Thomas Salsgiver</i>
<i>John Ewing</i>	<i>Stanley Washington</i>
<i>Gayle Felton</i>	<i>Garnet Wilder</i>
<i>John Gooch</i>	